

Ken de spelregels en bereik je doel

Henk ten Have

Elke organisatie heeft geschreven, maar ook ongeschreven regels. De ongeschreven regels binnen organisaties en de manier waarop ermee gespeeld wordt, worden bijna altijd bepaald door mannen, doordat de meeste organisaties zijn opgericht door mannen, en mannen nog veelal de hoge posities bekleden. Hoe krijg je als vrouw zicht op hoe het (vrij masculiene) spel wordt gespeeld, en hoe kun je daarmee omgaan om jouw eigen doelen te bereiken? Daarover gaat de vab-training 'Stratego voor vrouwen' op 4 oktober. De training wordt begeleid door Elisa de Groot. Samen met Monic Bührs richtte zij zo'n twintig jaar geleden het bureau In Touch women resource management op om vrouwelijk talent te begeleiden en inspireren.

"Er zijn een paar grote verschillen tussen vrouwen en mannen", vertelt De Groot. "We zien dat vrouwen vaak veel meer op de inhoud gericht zijn, het werk inhoudelijk goed willen doen. Ook richten vrouwen zich meer op het bouwen en versterken van relaties op hun werk. Mannen richten zich juist meer op de hiërarchie en positie die zij hebben. Daar komen ook de ongeschreven regels vandaan. Heel veel ongeschreven regels hebben te maken met de positie die mensen hebben in de hiërarchie binnen de organisatie. Vrouwen zijn daar minder mee bezig."

Dingen voor elkaar krijgen

"Uiteindelijk wil iedere medewerker invloed uitoefenen", zegt De Groot, "niet alleen om carrière te maken, maar ook om de eigen doelen te realiseren, om dingen voor elkaar te krijgen die zij of hij belangrijk vindt en daar de credits voor te krijgen."

Vrouwen nemen minder snel positie in, zijn vaak veel bescheidener dan mannen. "Ze praten bijvoorbeeld minder over hun resultaten en successen, denken: 'ze zien wel hoe goed ik ben'. Daardoor krijgen ze minder positie toegedicht en dus minder voor elkaar. En dat kan teleurstelling en irritatie veroorzaken."

De Groot en haar collega's zien ook dat vrouwen veel werk doen op de achtergrond om ervoor te zorgen dat alles goed verloopt, maar daar niet over praten. "Dan kan er gezegd worden: 'zij heeft een makkelijke afdeling, want er gebeurt nooit wat'. Dat is het beeld dat kan ontstaan. Mannen hebben eerder de neiging om dingen te gaan oplossen als iets al geëscaleerd is, en dan kunnen ze zich ook meteen profileren als iemand die op kan treden en daadkrachtig is. Terwijl je ook de vraag kunt stellen: waarom heb je de escalatie niet voorkomen? Maar die vraag wordt meestal niet gesteld. Dat zijn allerlei mechanismen."

Vrouwen hebben ook vaak het idee dat alles open en eerlijk moet worden gespeeld, maar zo zit het spel niet in elkaar, zegt De Groot. "Dat is wel vervelend, het is een mooi streven dat alles open en eerlijk moet zijn, maar dat is niet de focus van de meeste mensen binnen organisaties, merken wij. Het is dus naïef om te denken dat het wel goed komt als je maar open en eerlijk bent en hard werkt."

Niet ten koste van anderen

"Wij helpen vrouwen om zicht te krijgen op het spel binnen organisaties en voor henzelf te bepalen of ze het mee willen spelen, want het is belangrijk dat je je eigen ethische grens bewaakt, dat je daar niet overheen gaat. Maar er is niets mis mee om te gaan staan voor je resultaten, voor wat je hebt bereikt. En er is nog een heel groot verschil met het spel spelen ten koste van anderen. Dat gebeurt ook, maar dat propageren wij helemaal niet."

Als je weet hoe het spel binnen je organisatie gespeeld wordt en besloten hebt om er (voor een deel) aan mee te doen, is er een heel spectrum dat je kunt inzetten. "Er zijn immers ook meer masculiene spelregels die voor vrouwen prettig zijn om te hanteren."

Profileren en onderhandelen

"Een effectieve spelregel is om je zelf zichtbaar te maken en krachtig te profileren door

■ Elisa de Groot

"Er is niets mis mee om te gaan staan voor je resultaten, voor wat je hebt bereikt." Foto: In Touch women resource management

bijvoorbeeld krachtig taalgebruik en te praten over 'ik' in plaats van over 'wij'. Het blijkt dat vrouwen het vaak heel leuk vinden als ze zich zichtbaar gaan maken. Dat is misschien wel buiten hun comfortzone, ze zijn het niet gewend, maar als ze dan veel meer de credits krijgen of merken dat ze dingen voor elkaar kunnen krijgen, krijgen ze er plezier in." Het gaat bij de spelregels ook over onderhandelen voor jezelf. "Vrouwen kunnen goed onderhandelen voor een ander, maar onderhandelen voor zichzelf is voor hen vaak heel erg lastig. Als vrouwen gevraagd worden om projectleider te worden, maken ze de afweging of ze het interessant vinden en of het belangrijk is dat dit gebeurt voor de organisatie of het algemeen belang, en zeggen ze al ja. Terwijl het ook belangrijk is om te onderhandelen over voldoende budget voor het project, over het aantrekken van externen en over je salaris."

Moeilijker

Volgens De Groot is het voor vrouwen wel moeilijker om de spelregels binnen een organisatie te hanteren dan voor mannen. "Want de meeste organisaties zijn door mannen opgericht en de hoogste posities worden

vaak nog door mannen bemenst, dus onbewust is er vaak een masculien spel. Het is niet zo dat mannen vrouwen heel bewust 'tegenhouden', maar zij spelen hun eigen spel dat ze altijd al gewend zijn om te spelen. Ze spelen het vaak onbewust en zijn zich er niet van bewust dat het voor vrouwen anders is. Al zijn er ook mannen die het spel niet even makkelijk spelen, het lastig vinden.

Voor vrouwen is het lastiger omdat vrouwen vaak een andere oriëntatie hebben, de spelregels eigenlijk niet zo goed kennen en dan het spel niet spelen; niet omdat ze het niet kunnen, maar gewoon omdat ze niet weten hoe het spel in elkaar zit. Die spelregels krijg je ook niet verteld als je ergens gaat werken; alleen formele spelregels krijg je te horen, hoe je je ziek moet melden en hoeveel vrije dagen je hebt, maar bijvoorbeeld niet dat het slim is om je zus of zo te gedragen als je dingen voor elkaar wilt krijgen. Tegen die spelregels moet je een beetje aanlopen."

Meer leren over het spel?

Kijk op www.intouchacademy.nl

Agenda

Haagse politiek en landbouw

Studereis

Datum: 13 en 14 september 2018
Locatie: Rondom het Binnenhof, Den Haag
Kosten: € 310
Meer informatie: www.vabnet.nl

Snellezen

Praktijkcursus

Datum: 18 september 2018
Tijd: 14.00 tot 20.00 uur
Locatie: vab-kantoor, Amersfoort
Kosten: € 350
Meer informatie: www.vabnet.nl

Adviseren voor (behoud van) een mooi platteland

Studiebijeenkomst

Datum: 25 september 2018
Tijd: 14.30 tot 20.00 uur
Locatie: Flynth Amersfoort
Kosten: € 185
Meer informatie: www.vabnet.nl

Stratego voor vrouwen

Vaardigheidstraining voor vrouwelijke adviseurs, als vervolg op de succesvolle workshop voor vrouwelijke adviseurs in maart 2017.

Programma 4 oktober 2018

14.00 uur Ontvangst
14.30 uur Start training

16.00 uur Pauze

16.30 uur Vervolg training
18.00 uur Afronding

18.30 uur Buffet
19.30 uur Einde

Niet vechten

Zijn er ook spelregels die je beter niet kunt gebruiken? Ja, zegt Elisa de Groot. "Het is niet effectief om te vechten, om geïrriteerd op allerlei zaken te reageren. Het is goed om zaken aan de orde te stellen, maar wel met wat relativeringsvermogen, met een lach en misschien met wat charme. Dan kom je verder dan wanneer je het meer vanuit een vechtershouding doet."

'Mannen spelen spel dat ze altijd al gewend zijn'